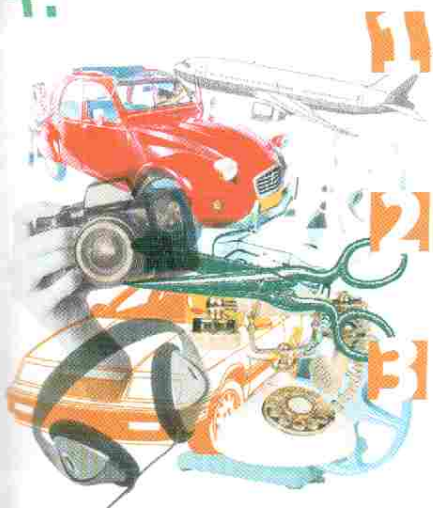

4a Proszę przeczytać teksty i zdecydować, o jakich wynalazkach opowiada każdy z nich.

1 Ten wynalazek zmienił życie ludzi. Na początku XX (dwudziestego) wieku był luksusem, produktem ekskluzywnym. Teraz ma go prawie każda rodzina. Rozwój motoryzacji jest ważny także dla ekonomii. Szybki transport ludzi i towarów ma wpływ na rozwój turystyki i biznesu.

2 Ta forma transportu jest ważna dla biznesu i turystyki. Ludzie mogą podróżować po całym świecie, zwiedzić każdy kontynent. Biznesmeni mogą mieć firmy, gdzie tylko chcą i mogą je kontrolować.

3 Gdyby nikt go nie wynalazł, życie ludzi w XX (dwudziestym) wieku wyglądałoby zupełnie inaczej. Dzięki niemu możemy ze sobą rozmawiać, kiedy tylko mamy na to ochotę. Od dawna nie jest już urządzeniem ekskluzywnym, jest dostępny w każdym domu i w każdym biurze.

rozwój + dopełniacz – rozwijać się

dostęp do + dopełniacz – mieć dostęp, być dostępnym (jest dostępny, dostępna, dostępne)

wpływ na + biernik – mieć wpływ, wpływać

Słownictwo

4b Proszę uzupełnić zdania za pomocą następujących wyrazów:

- (rozwój / dostęp) ..... techniki zmienił życie ludzi w XX wieku.
- 6 milionów Polaków ma (wpływ / dostęp) ..... do Internetu.
- Internet ma (wpływ / rozwój) ..... na życie wielu ludzi.
- Telefon (jest dostępny / rozwija się) ..... w każdym domu i biurze.
- Media elektroniczne (wpływają / rozwijają się) ..... bardzo szybko.
- Polityka państwa (wpływa / jest dostępna) ..... na decyzje biznesmenów.

4c Proszę wspólnie z kolegą / koleżanką zrobić listę dziesięciu najważniejszych wynalazków XX wieku. Proszę uzasadnić Państwa wybór.

4d Proszę omówić te wynalazki.

- Czy wszyscy mają do nich dostęp?
- Czy używamy ich w pracy czy w domu?
- Czy ich wpływ na nasze życie jest pozytywny czy negatywny?
- Jakie jest Państwa zdanie na temat wynalazków? Czy są Państwo zadowoleni z rozwoju techniki czy nie?

4e Czy nasze życie bez wynalazków współczesnej techniki byłoby lepsze czy gorsze? Proszę powiedzieć, jak wyglądałby świat, gdyby ich nie było.

- Gdyby nie było *telewizji*, ludzie czytali by więcej książek,...
- Gdyby nie było komputerów,...
- Gdyby nie było...

4f Marian Lipko, psycholog, opowiada o tym, w jaki sposób wynalazki XX wieku zmieniły naszą wizję świata. Proszę posłuchać wypowiedzi, a następnie zdecydować, czy te zdania są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N).

1. Rozwój techniki w XX wieku zmienił naszą wizję świata.	P / N
2. Dzięki wynalazkom świat stał się mniejszy i bardziej dostępny.	P / N
3. Wymiana korespondencji drogą pocztową stała się impulsem dla biznesu.	P / N
4. Współczesna forma kapitalizmu mogłaby istnieć bez rozwoju techniki.	P / N
5. Telewizja pełni przede wszystkim funkcję edukacyjną.	P / N
6. Telewizja, jego zdaniem, nie wpłynęła na rozwój globalizacji.	P / N

4g Pan Marian Lipko mówi, że rozwój techniki zmienił naszą wizję świata i dzieli ten proces na dwa etapy. Jakie to etapy?

I etap to i upowszechnienie ....., i rozwój .....

II etap to rozwój .....

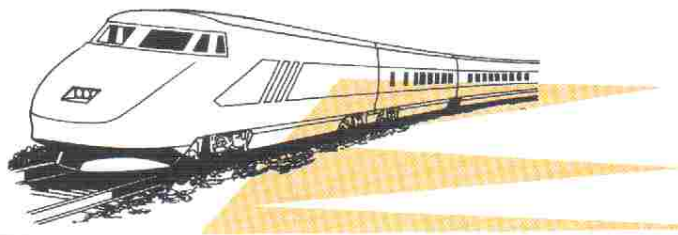
4h Proszę zdecydować, w jaki sposób, według opinii psychologa, omawiane wynalazki zmieniły naszą wizję świata.

Upowszechnienie telefonu i rozwój komunikacji sprawiły, że .....

Dzięki telewizji dowiedzieliśmy się .....

4i Proszę wysłuchać nagrania po raz ostatni i dokończyć zdania.

1. My, ludzie XX wieku, jako pierwsi w historii zaczęliśmy ....., świat stał się nagle .....
2. (...) najpierw pociągi, potem samochody i samoloty sprawiły, że .....
3. Wcześniej wymieniano informacje tylko i wyłącznie .....
4. (...) bez telefonu i samolotu nie byłoby .....
5. (...) można powiedzieć, że telewizja przyspieszyła .....

5.

5a

Proszę przeczytać poniższe tytuły artykułów prasowych. Jak Pan / Pani myśli, o czym mogą być te artykuły? Proszę podjąć decyzję w grupie.

Ludzki genom odkryty

Pierwszy wideofon wyprodukowany

Konta szwajcarskie zablokowane

Pierwszy krok zrobiony
Firma roku wybrana

lekcja
12

Gramatyka

5b Od jakich czasowników pochodzą te słowa?

odkryty	odkryć	zablokowane
zrobiony		wynaleziony
wyprodukowany		wybrana

5c Proszę rozwinąć tytuły artykułów prasowych.

1. „Ludzki genom odkryty” – Naukowcy odkryli ludzki genom.
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

IMIESŁÓW PRZYMIOTNIKOWY BIERNY

- zablokować – zablokowany
- widzieć – widziany
- zrobić – zrobiony
- włączyć – włączony
- zepsuć – zepsuty
- odkryć – odkryty
- zamknąć – zamknięty
- nosić – noszony
- dowozić – dowożony

5d Jak Pan / Pani myśli, kiedy to zostało wynalezione? Proszę wybrać datę.

1924 1900
6500 r. p.n.e.
1869 1972

5e Proszę przeczytać zdania, a następnie wspólnie z kolegą / koleżanką zaproponować tytuł prasowy.

0. Krakowska policja zaarrestowała oszusta, który próbował sprzedać Wawel.
Oszust, który próbował sprzedać Wawel, zaarrestowany.
1. Fani znanej piosenkarki Elwiry Dolniak poprosili psa artystki o autograf.
.....
2. Studenci slawistyki wynaleźli nową metodę nauki dopełniacza.
.....
3. Europejscy kucharze nominowali barszcz do tytułu „Zupy Roku”.
.....
4. Zdesperowani krakowscy kelnerzy zamknęli agresywnego gościa w lodówce.
.....
5. Warszawscy muzycy otworzyli Akademię Hip-hopu.
.....
6. Wrocławskie kina wprowadziły zakaz jedzenia popcornu na polskich filmach.
.....

Mieszkańcy Warszawy **budowali** Pałac Kultury i Nauki w latach 1952 – 1955.
Pałac Kultury i Nauki **był budowany** w latach 1952 – 1955.

Mieszkańcy Warszawy **zbudowali** Pałac Kultury i Nauki w 1955.
Pałac Kultury i Nauki **został zbudowany** w 1955 roku.

być + imiesłów przymiotnikowy bierny od czasowników niedokonanych
zostać + imiesłów przymiotnikowy bierny od czasowników dokonanych

Kolumb odkrył Amerykę w 1492 roku.

Ameryka została odkryta w 1492 roku przez Kolumba. (biernik)

Ludzie wynaleźli mrożone jedzenie w 1924 roku.

Mrożone jedzenie zostało wynalezione w 1924 roku.

Fabryka Samochodów Osobowych na Żeraniu produkowała Fiata 126p od 1973 do 2000 roku.

Fiata 126p był produkowany przez Fabrykę Samochodów Osobowych na Żeraniu od 1973 do 2000 roku.

Po meczu piłki nożnej policja zatrzymała agresywnych kibiców.

Agresywni kibice zostali zatrzymani przez policję po meczu piłki nożnej.

Kolekcjonerzy sztuki na całym świecie kupowali obrazy polskich impresjonistów.

Obrazy polskich impresjonistów były kupowane przez kolekcjonerów sztuki na całym świecie.

ja	przeze mnie
ty	przez ciebie
on	przez niego
ona	przez nią
ono	przez nie
my	przez nas
wy	przez was
oni	przez nich
one	przez nie

5f Proszę użyć strony biernej:

- Naukowcy przygotowali raport.
- Pisarz skończył książkę.
- Wyłączyłem telefon.
- Biuro wysłało fakturę.
- Fizyk opracowywał model przez 5 lat.
- Architekci zaprojektowali biurowiec.
- Realizowaliśmy projekt w zespole.
- Zepsuli telewizor.
- Pisaliśmy podręcznik przez kilka lat.
- Klienci testowali samochód.

Raport został przygotowany przez naukowców.

5g Proszę przeczytać trzy teksty o wynalazkach przyszłości i przekształcić zdania podkreślone w tekstach na zdania w stronie biernej. Który z wynalazków jest Pana / Pani zdaniem najbardziej pożyteczny? Który najbardziej ekscentryczny?

A
Hiszpańscy naukowcy opracowali program, który przewiduje, jaki utwór będzie hitem. Dzięki melodii, harmonii, rytmowi, tonacji i kilku innym parametrom można powiedzieć, jakie szanse ma dany utwór na rynkowy sukces. Już wiemy, że prognozy programu są prawdziwe – przewidział sukces piosenek Norah Jones.

B
Od dzisiaj można kupić cyfrową mapę Polski. Daje ona możliwość precyzyjnej nawigacji drogowej w całym kraju. Producenci oferują ją pod nazwą AutoMapa – Polska 50k. Opracowali ją dzięki wojskowym mapom topograficznym i zaktualizowali za pomocą zdjęć satelitarnych z lat 2001 – 2002.

C
Warszawa – rok 2030. Przy alejach i skwerach rosną już tylko sztuczne drzewa. Dlaczego? Wszystko zaczęło się w 2003 roku, kiedy Klaus Lackner zaprezentował światu swój wynalazek. Najważniejszą zaletą sztucznego drzewa jest fakt, że absorbuje gazy toksyczne 1000 razy efektywniej niż prawdziwe drzewo.

a) *Program został opracowany przez hiszpańskich naukowców.*

b) .....

c) .....

6.

6a Jak Pan / Pani myśli, kiedy wynaleziono te rzeczy? Proszę wybrać datę.

komputer

zapałki

samolot

magnetowid

kinematograf

telefon

1885 1953 1903 1876
1895 1944

FORMY BEZOSOBOWE NA
-ano, -ono, -to, -eto

zarezerwowany – zarezerwowano (ludzie zarezerwowali)
zamówiony – zamówiono (ludzie zamówili)
umyty – umyto (ludzie umyli)
zaczęty – zaczęto (ludzie zaczęli)

Myszę, że magnetowid wynaleziono w...

6b Pewien koncern samochodowy przygotowywał prezentację nowego modelu samochodu. Na miesiąc przed pokazem szef firmy poprosił swojego asystenta o notatkę o postępie przygotowań. Oto ta notatka.

Minął kolejny miesiąc, zbliża się prezentacja. Proszę napisać notatkę ze stanu przygotowań do prezentacji z dnia 19.11.2006 (proszę uwzględnić harmonogram zaplanowanych prac).

Stan przygotowań z 21.10.2006 roku:

- 1) zarezerwowano halę targową na 22.11.2006
- 2) zatrudniono hostessy do obsługi gości
- 3) wysłano zaproszenia na prezentację
- 4) umieszczono reklamy w prasie
- 5) opracowano szczegółowy program prezentacji

Harmonogram prac zaplanowanych do dnia 19.11.2006:

- 1) zatrudnić ekipę do sprzątnięcia hali
- 2) wynająć stoły i krzesła
- 3) kupić napoje
- 4) zamówić przekąski w restauracji „Jurand”
- 5) zatrudnić kelnerów
- 6) zarezerwować sprzęt muzyczny
- 7) zatrudnić disc jockeja z klubu muzycznego „ŚWIR”
- 8) opracować program muzyczny
- 9) powiadomić lokalne stacje radiowe i telewizyjne o planowanej prezentacji
- 10) kupić dekoracje
- 11) sprawdzić system oświetlenia

Stan przygotowań z 19.11.2006 roku:

- 1) zatrudniono ekipę do sprzątnięcia hali.....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....
- 5) .....
- 6) .....
- 7) .....
- 8) .....
- 9) .....
- 10) .....
- 11) .....

Z poważaniem
Edmund Kopytkowski

Z poważaniem
Edmund Kopytkowski

Sytuacje komunikacyjne: pytanie o samopoczucie • wyrażanie uczuć pozytywnych i negatywnych **Powtórzenie:** opis stanu zdrowia, zdrowy styl życia • prośba o radę, doradzanie i odradzanie

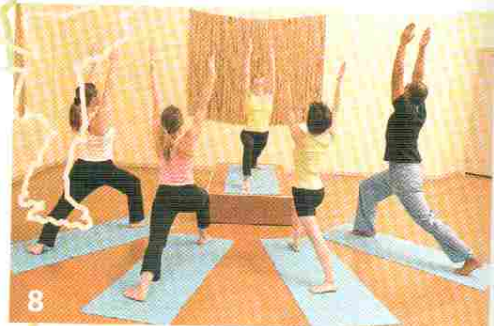
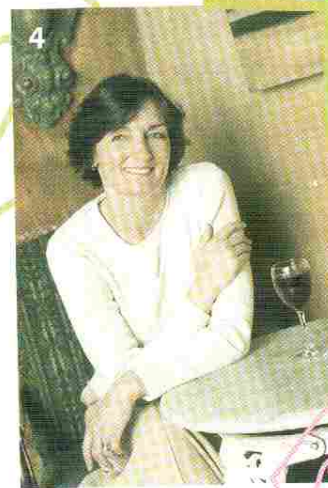
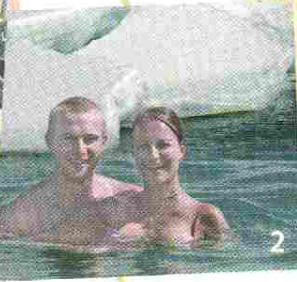
Słownictwo: zdrowie, zdrowy styl życia, samopoczucie

Gramatyka i składnia: tworzenie i użycie trybu rozkazującego w formie twierdzącej i przeczącej

Powtórzenie: użycie zaimków osobowych w celowniku • użycie form aspektowych czasownika w wybranych sytuacjach

Samopoczucie

1. 1a Proszę obejrzeć fotografie i zdecydować, które sytuacje służą, a które szkodzą zdrowiu, które pozytywnie lub negatywnie wpływają na nasze samopoczucie.

Moim zdaniem wycieczki na łono przyrody służą zdrowiu i pozytywnie wpływają na nasze samopoczucie...

1b Proszę zastanowić się wspólnie z kolegą / koleżanką, co to jest samopoczucie. Proszę wymienić czynniki, które się na nie składają.

- zdrowie,
- kondycja fizyczna

1c Proszę przeprowadzić ankietę w grupie.

1. Jaką formę wypoczynku wybrałbyś / wybrałabyś, żeby poprawić sobie samopoczucie? Dlaczego?
2. Jakie formy wypoczynku są Twoim zdaniem najbardziej odpowiednie dla ludzi starszych, dla młodych i dla dzieci? Dlaczego tak myślisz?
3. Jak i gdzie odreagowujesz stres?
4. Jak odreagowują stres kobiety, a jak mężczyźni?

PYTANIE O SAMOPOCZUCIE

Krótkie odpowiedzi

- Jak się (dzisiaj) czujesz?	- Świetnie!
- Wszystko w porządku?	- Bardzo dobrze!
- Czy coś się stało?	- Super!
- Źle wyglądasz, jesteś chory / chora?	- Tak sobie...
- Jesteś blady / blada, źle się czujesz?	- Średnio.
	- Niezbyt dobrze...
	- Źle...
	- Fatalnie...

Wyrażanie uczuć pozytywnych

- Wreszcie się wyspałem / wyspałam!
- Mam dziś dobry dzień!
- Jestem szczęśliwy / szczęśliwa.
- Czuję się świetnie.
- Jest mi dobrze.
- Mam świetny humor.
- Jestem w dobrym humorze.

Wyrażanie uczuć negatywnych

- Jestem nieszczęśliwy / nieszczęśliwa.
- Czuję się źle. Jest mi źle, smutno.
- Jestem przygnębiony / przygnębiona.
- Nie mam humoru.
- Mam kiepski nastrój.
- Boli mnie głowa.
- Chyba będę chory / chora.
- (Ciągłe) jestem zmęczony / zmęczona.
- Nie wyspałam się.
- Nie mogłem / mogłam zasnąć.
- Mam dziś fatalne samopoczucie.

1d Proszę posłuchać wypowiedzi pięciu osób i dopasować je do poniższych opisów samopoczucia.

	wypowiedź 1	wypowiedź 2	wypowiedź 3	wypowiedź 4	wypowiedź 5
1. Ta osoba chyba będzie chora.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ta osoba wreszcie się wyspała.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ta osoba nie mogła zasnąć.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Ta osoba jest niewyspana.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ta osoba ma dziś dobry dzień.	☐	☐	☐	☐	☐

2.

2a Proszę przeczytać tekst w trzech grupach. Każda grupa czyta jeden akapit, a następnie na podstawie tekstu opowiada, co decyduje o naszym samopoczuciu.

Meteoropatia, czyli wpływ pogody na nasze samopoczucie

Bardzo duży wpływ na nasze samopoczucie ma przede wszystkim słońce i światło.

W Polsce, gdzie klimat jest umiarkowany, a jesień i zima są długie, wielu ludzi skarży się na złe samopoczucie.

Meteoropata to człowiek, który reaguje na pogodę. Kiedy jest zimno i nie ma słońca, czuje się zmęczony, przygnębiony i smutny, brakuje mu energii. Są to typowe objawy zimowej depresji.

Jest też inny typ meteoropaty, który nie ma objawów zimowej depresji, dobrze czuje się i zimą, i latem, ale reaguje na zmiany pogody, temperatury i ciśnienia atmosferycznego. Kiedy gwałtownie zmienia się temperatura, przed burzą lub przed deszczem, ma gorsze samopoczucie, boli go głowa, jest senny.

Najlepiej czujemy się latem, kiedy jest ciepło i dużo słońca. Światło bardzo pozytywnie wpływa na nasz nastrój. Ale uwaga: upał też nie służy zdrowiu!

Co decyduje o naszym samopoczuciu?

25 Sport, czyli dobra kondycja fizyczna służy zdrowiu

O naszym złym lub dobrym samopoczuciu decyduje też kondycja fizyczna. Człowiek, który aktywnie uprawia sport, rzadko skarży się na złe samopoczucie, nie jest przygnębiony i senny, ma dużo energii. To proste, nasz organizm potrzebuje nie tylko światła, potrzebuje też tlenu. Współczesny model życia negatywnie wpływa na naszą kondycję fizyczną. Pracujemy w biurze albo w domu, siedzimy przed komputerem, jeździmy samochodami, a nasz organizm jest po prostu niedotleniony! Ludzie, którzy mieszkają w mieście, nie mają kontaktu z przyrodą, rzadko wyjeżdżają na wieś, żeby się dotlenić, a w weekendy wolą chodzić do kin, teatrów i klubów. Lekarze apelują: aktywny tryb życia to nie tylko praca, aktywny tryb życia to przede wszystkim sport. Sport służy zdrowiu!

Jedzenie, czyli dobre odżywianie to dobre samopoczucie

Właściwe odżywianie jest bardzo ważne dla naszego zdrowia. Dobra dieta to dieta bogata w witaminy i mikroelementy. Ludzie, którzy jedzą nieregularnie, bardzo często skarżą się na złe samopoczucie, mają problemy ze snem, często są zmęczeni. Dieta powinna być bogata w warzywa i owoce, powinniśmy pić dużo soków i wody mineralnej. Jedzenie w barach, szybkie dania typu hamburger czy pizza bardzo negatywnie wpływają na nasze zdrowie. Powinniśmy kontrolować naszą dietę, a w zimie jeść witaminy, bo to gwarantuje lepsze samopoczucie.

lekcja
13

2b Proszę uzupełnić podane zdania, używając słów i wyrażeń z ramki.

- Przez cały dzień jestem ..... *senny* ..... . Muszę wypić mocną kawę.
- Od kilku dni mam zły nastrój i jestem .....
- Boli cię głowa, bo jesteś ..... . Ciągłe pracujesz i nie masz kontaktu z przyrodą.
- Zimą jestem przygnębiony i nie mam energii – mam ..... depresji zimowej.
- Jedzenie hamburgerów i picie Coca-Coli to nie jest właściwe .....
- Jem dużo owoców i warzyw, więc moja dieta jest ..... w witaminy.
- Moja babcia nigdy nie ..... na złe samopoczucie.
- Musisz uprawiać sport, aktywny tryb życia ..... zdrowiu!
- Dzisiaj są 34°C – prawdziwy .....

*skarżyć się
przygnębiony objawy
senny upał służyć
niedotleniony
odżywianie bogaty*

2c Proszę przeczytać następujące zdania i wyrazić swoją opinię na ich temat.

- Często wyjeżdżam na wieś i aktywnie uprawiam sport.
- Samochód jest wygodny i daje swobodę. Nie rozumiem ludzi, którzy jeżdżą na rowerze!
- Dużo pracuję, więc w weekendy najczęściej chodzę do klubu albo jadę na narty.
- Chodzę do solarium i na terapię światłem.
- Dużo palę, to jest dobre na stres.
- Na wakacje zwykle wyjeżdżam nad morze.
- Wieczorem zawsze piję drinki i nie mam problemu ze snem.
- Jestem na diecie, piję tylko soki i jem jabłka.

	To ważne dla zdrowia!	To dobrze wpływa na samopoczucie!	To nie służy zdrowiu!
1. Często wyjeżdżam na wieś i aktywnie uprawiam sport.	☐	☐	☐
2. Samochód jest wygodny i daje swobodę. Nie rozumiem ludzi, którzy jeżdżą na rowerze!	☐	☐	☐
3. Dużo pracuję, więc w weekendy najczęściej chodzę do klubu albo jadę na narty.	☐	☐	☐
4. Chodzę do solarium i na terapię światłem.	☐	☐	☐
5. Dużo palę, to jest dobre na stres.	☐	☐	☐
6. Na wakacje zwykle wyjeżdżam nad morze.	☐	☐	☐
7. Wieczorem zawsze piję drinki i nie mam problemu ze snem.	☐	☐	☐
8. Jestem na diecie, piję tylko soki i jem jabłka.	☐	☐	☐

2d Proszę przeanalizować przedstawione wypowiedzi (ćwiczenie 2c) i zdecydować, która z wypowiadających je osób powinna zmienić tryb życia. Jaką radę może Pan / Pani im dać?

„Samochód jest wygodny i daje swobodę. Nie rozumiem ludzi, którzy jeżdżą na rowerze”. – Ta osoba ma za mało ruchu. Jeśli nie lubi jeździć rowerem, powinna czasem pójść na spacer. Może też wyjechać na wakacje w góry...

**PROŚBA O RADĘ
DORADZANIE I ODRADZANIE**

- Co byś zrobił na moim miejscu?
- Co mam robić?
- Nie wiem, co robić.
- Możesz mi doradzić?
- Możesz mi pomóc?
- Na twoim miejscu wzięłbym urlop.
- Powinieneś / powinnaś więcej spacerować.
- Trzeba jeść dużo warzyw i owoców.
- Warto pić dużo wody mineralnej.
- Musisz ćwiczyć.
- Jedz więcej magnezu.
- Nie pij tyle kawy!

2e Proszę wysłuchać krótkich wypowiedzi i zaznaczyć, w których słyszymy:

	prośbę o radę	doradzenie	odradzanie
1.	☐	☐	☒
2.	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐

2f Koleżanka skarży się na złe samopoczucie. Proszę dać jej dobrą i złą radę.

dobra rada

„Masz rację! Nie powinnaś tyle palić!”

„Może nie od razu wegetarianką, ale faktycznie, powinnaś...”

„Ciągłe boli mnie głowa, może powinienam rzucić palenie? Co byś zrobiła na moim miejscu?”

„Jestem za gruba, zastanawiam się, czy nie zostać wegetarianką. Jak myślisz?”

„Nie mogę spać, co mam robić?”

„Mam problemy z koncentracją, możesz mi coś doradzić?”

zła rada

„Nie bądź głupia! Palenie jest dobre na stres, chyba nie chcesz się denerwować!”

„O, nie, chyba nie chcesz mieć anoreksji! Musisz...”

Gramatyka

2g Proszę przekształcić zdania według wzoru.

0. Musisz zostać wegetarianką.	Nie musisz <u>od razu zostawać wegetarianką</u> .....
1. Powinieneś wziąć tabletkę.	Nie powinieneś .....
2. Muszę zjeść obiad. Jestem zmęczony.	Nie muszę ..... Zjem, kiedy wrócę do domu.
3. Powinnaś wypić ciepłe mleko.	Nie powinnaś..... . To nie jest dobre dla twojej diety.
4. Powinieneś pojechać w góry i odpocząć.	Nie ..... . w góry. Jest tak dużo pracy!

2h

Jak Pan / Pani myśli, jakie samopoczucie mają osoby na rysunkach? Proszę dać im odpowiednią radę.

lekcja
13

Gramatyka

3.

CD

3a

Oto dekalog zdrowego człowieka. Proszę uzupełnić tekst, a następnie wysłuchać nagrania i sprawdzić, czy wyrazy w ramce zostały wpisane w odpowiednim miejscu i formie.

woda regularnie sport *W*owoce
jedzenie alkohol stres między
mleko papierosy

1. Jedz dużo ..... *owoców* ..... i warzyw!
2. Jedz w spokoju! ..... w pośpiechu szkodzi!
3. Nie jedz ..... posiłkami!
4. Pij co najmniej 2 litry ..... dziennie!
5. Pij ....., ale tylko to, które ma mniej niż 1% tłuszczu!
6. Nie nadużywaj .....
7. Ćwicz ..... to zdrowie!
8. Spotykaj się z ludźmi. Kontakty z innymi to lekarstwo na .....
9. Nie pal .....
10. Rób ..... badania!

TRYB ROZKAZUJĄCY

2. osoba liczby pojedynczej oraz 1. i 2. osoba liczby mnogiej

Koniugacja -ę, -esz

Temat 2. osoby liczby pojedynczej

piszę, piszesz	pisz! piszmy! piszcie!
piję, pijesz	pij! pijmy! pijcie!
biorę, bierzesz	bierz! bierzmy! bierzcie!

Jeśli temat kończy się na dwie spółgłoski, dodajemy -ij.

ciągnę, ciągniesz	ciągnij! ciągnijmy! ciągnijcie!
śpię, śpisz	śpij! śpijmy! śpijcie!

Koniugacja -ę, -ysz, -ę, -isz

Temat 2. osoby liczby pojedynczej

suszę, suszysz	susz! suszmy! suszcie!
radzę, radzisz	radź! radźmy! radźcie!
robię, robisz	rób! róbmy! róbcie!

Koniugacja -m, -sz

Temat 3. osoby liczby mnogiej

gram, grasz, grają	graj! grajmy! grajcie!
---------------------------	------------------------

UWAGA!

wyjątek:

być	bądź! bądźmy! bądźcie!
mieć	miej! miejmy! miejcie!

Zdanie rozkazujące

Jedz dużo mięsa! To zdrowe!

Zjedz kanapkę! Cały dzień tylko pracujesz i pracujesz!

Po przeczeniu używamy tylko czasowników niedokonanych.

Nie jedz dużo mięsa! To niezdrowe.

Nie jedz kanapki, pójdziemy do restauracji.

3b

Na podstawie dekalogu zdrowego człowieka proszę przygotować w parach krótkie wystąpienie na wybrany temat, skierowane do grupy (proszę użyć form trybu rozkazującego), a następnie je wygłosić. Każda para ma tylko 1 minutę.

Tematy:

1. Wpływ stylu życia na nasze zdrowie.
2. Jeśli chcesz żyć 100 lat...
3. Sport to zdrowie.
4. Zdrowa dieta podstawą dobrego samopoczucia.

Styl życia ma ogromny wpływ na nasze zdrowie. Człowiek, który jest aktywny fizycznie i zdrowo się odżywia, żyje dłużej. Jeździcie samochodami? Sprzedajcie je natychmiast i kupcie rowery!

3c

Proszę udzielić odpowiedniej rady.

Boli mnie głowa i gardło. *Idź do lekarza.*

- a) Jestem za gruby.
- b) Jestem strasznie głodny.
- c) Mam już dość tej pracy. Chciałbym już iść do domu.
- d) Jestem za mało wysportowany.

Wezmę jeszcze jedną tabletkę. Może pomoże... *Nie bierz tak dużo lekarstw!*

- a) Mam ochotę na papierosa. Kiedy pracuję, dużo palę.
- b) To już moje czwarte piwo.
- c) Uwielbiam hamburgery. Mogę je jeść codziennie.
- d) Dzisiaj byłam pięć godzin na aerobiku!

3d

Proszę dokończyć zdania według podanego wzoru:

Jeżeli jest ci smutno, to ... *zadzwoń do mnie* .....

- a) Jeżeli jest ci zimno, to .....
- b) Jeżeli masz katar, to .....
- c) Jeżeli nie lubisz jeździć na rowerze, to .....
- d) Jeżeli masz często złe samopoczucie, to .....
- e) Jeżeli jesteś meteoropatą, to .....
- f) Jeżeli jesteś za gruba, to .....
- g) Jeżeli masz problemy z koncentracją, to .....

4. **4a** Proszę dokończyć wypowiedzi, wpisując wyrażenia z ramki.

chce ci się pić   jest mi zimno   szkoda ci
jest mu smutno   jest jej gorąco
jest ci niedobrze   ci chodzi   pasuje wam
jest im dobrze   ✓jest mi ciepło   chce mi się jeść

- Mamo, nie dawaj mi swetra, ... *jest mi ciepło* .....
- Basia otworzyła okno, chyba .....
- Mogę zjeść tę kanapkę? Bardzo .....
- Moi rodzice mieszkają teraz na wsi i mówią, że ..... tu .....
- Czy mogę zamknąć okno? Naprawdę .....
- Jesteś błąd i źle wyglądasz, ... ?
- Możemy pójść z wami do kina w piątek, ... ten dzień?
- Marek dzwonił i mówił, że Magda wyjechała i że ..... bez niej.
- Dam ci wody mineralnej, jeśli .....
- Powiedz, o jaki słownik .....! Mogę ci go kupić, kiedy będę w maju w Berlinie.
- Cały dzień oglądasz telewizję. Nie ..... czasu?

4b Proszę postać nagrania i zdecydować, jaki problem mają te osoby.

- jest jej gorąco / zimno
- jest mu ciepło / zimno
- chce jej się pić / jeść
- jest mu zimno / ciepło
- jest jej niedobrze / nie jest jej niedobrze
- jest mu wesoło / smutno
- pasuje / nie pasuje jej termin
- jest / nie jest mu wygodnie
- potrzebny jest jej ten / inny słownik
- chce / nie chce mu się jeść

4c O co proszą te osoby? Proszę dokończyć zdania według podanego wzoru.

- Osoba 1   prosi, żeby *nie otwierać okna i żeby* .....
- Osoba 2   prosi, żeby .....
- Osoba 3   prosi, żeby .....
- Osoba 4   prosi, żeby .....
- Osoba 5   prosi, żeby .....
- Osoba 6   prosi, żeby .....
- Osoba 7   prosi, żeby .....
- Osoba 8   prosi, żeby .....
- Osoba 9   prosi, żeby .....
- Osoba 10   prosi, żeby .....

4d Proszę uzupełnić dialogi, wstawiając właściwy zaimek osobowy.

0. Co .... jest? (ty)
Nic takiego. Jest .... trochę smutno,
bo Maria wyjechała. (ja)
1. Piotr jest zmęczony?
Nie, jest ..... smutno. (on)
2. Wszystko w porządku?
Tak, dziękujemy. Jest ..... naprawdę dobrze. (my)
3. Ciepło .....? (wy)
Tak, dziękujemy za swetry.
4. Magda nie ma humoru.
A co ..... jest? (ona)
5. Pasuje ..... ten fason. (ty)
Tak? Dziękuję, nawet nie wiesz, jak zależy .....
na twojej opinii. (ja)
6. Idź sam do Pawła! Ja nie mam nastroju.
Co się stało? Jest ..... niedobrze?
Mówiłem, nie jedz tyle! (ty)

Wymowa Ortografia

4e Proszę wysłuchać dialogów i wpisać brakujące litery. Następnie proszę przeczytać dialogi z kolegą / koleżanką.

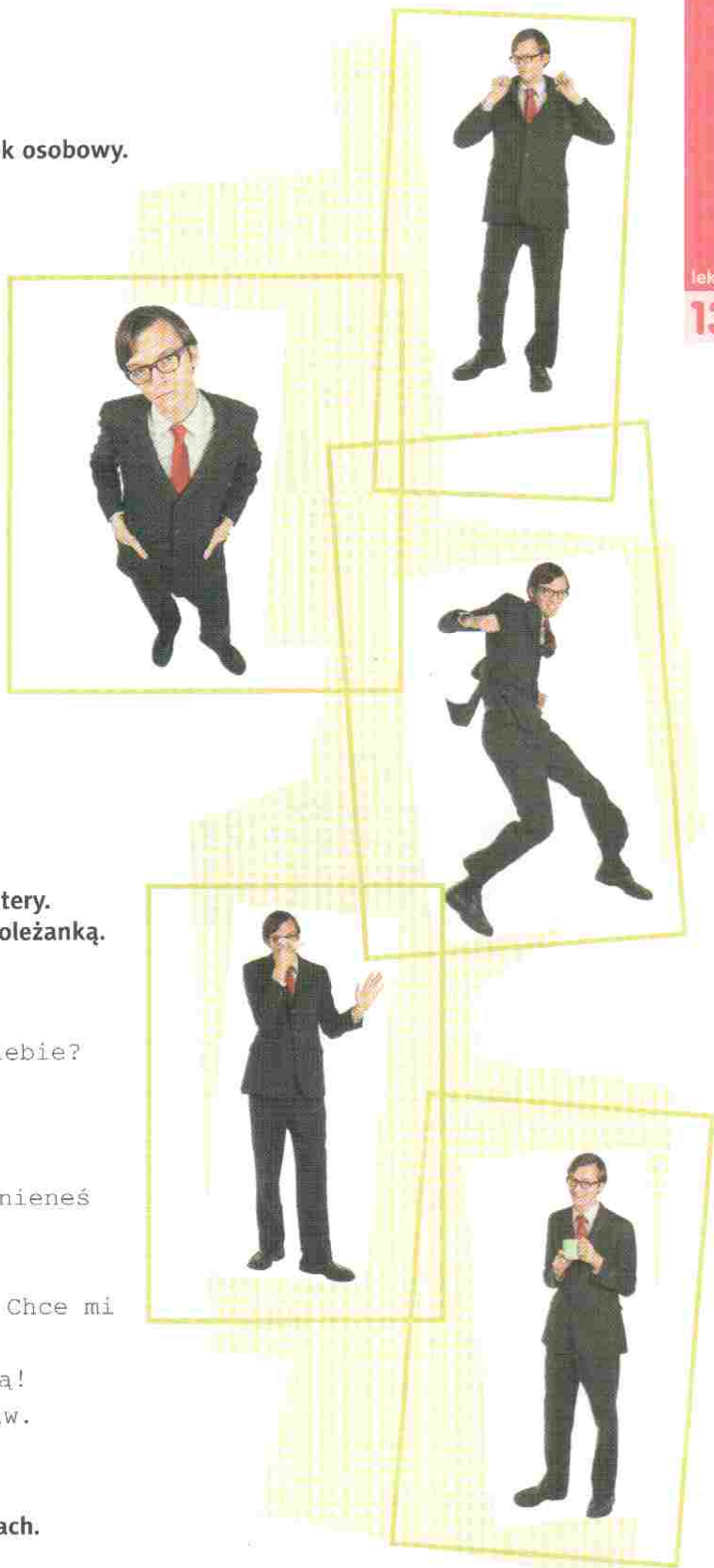
- a)
  - Cześć! Jak le...i?
  - W...ystko w po.....ądku. A u ...iebie?
  - Ni... nowego.
- b)
  - Ma..... tabletkę od bólu głów...?
  - Tak, pro.....ę. Ale my...lę, że powinienes
iść do leka.....a.
- c)
  - Jestem za gruby. ....uję się ...le. Chce mi
się ...pać.
  - Zr...b sobie dietę niskokalory.....ną!
Nie je..... słodczy ani tłustych potraw.

4f Role. Proszę przygotować krótkie scenki w grupach.

Twoja siostra jest w ciąży. Razem z mamą udzielacie jej rad, ale macie inne opinie. Klóćcie się.

Dziecko ma depresję i problemy w szkole. Rodzice dyskutują, co zrobić w tej sytuacji.

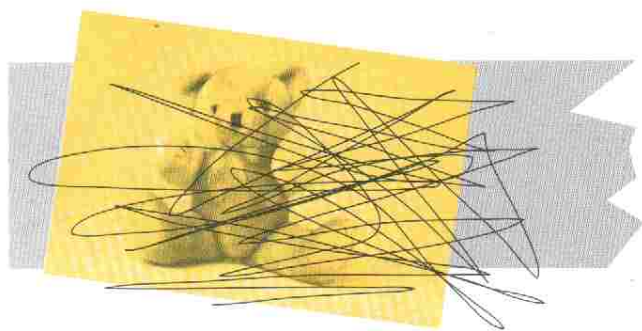
Twój partner jest meteoropatą / partnerka jest meteoropatką i chce przeprowadzić się do Afryki lub do innego miejsca, gdzie jest cieplej niż w Polsce. Ty nie chcesz. Rozmawiacie na ten temat.

5a Proszę przeczytać tekst i powiedzieć, które z poniższych zdań są prawdziwe.

1. a) Młodzi ludzie mają coraz więcej problemów psychicznych.
b) Młodzi ludzie mają coraz mniej problemów psychicznych.
2. a) 50% nastolatków przynajmniej raz w życiu było przygnębionych, nie widziało sensu dalszej nauki i izolowało się od kolegów.
b) 30% nastolatków przynajmniej raz w życiu było przygnębione, nie widziało sensu dalszej nauki i izolowało się od kolegów.
3. a) W Polsce sytuacja jest podobna.
b) W Polsce, na szczęście, dzieci nie mają takich problemów.
4. a) Przyczyną samobójstw u dzieci są niepowodzenia miłosne.
b) Przyczyną samobójstw u dzieci są między innymi niepowodzenia w szkole, a także depresje.

5b Proszę odpowiedzieć, jakie zaburzenia nastroju u dzieci opisuje autor artykułu? Proszę wybrać spośród podanych wariantów:

smutek przygnębienie euforia izolacja radość

5c Proszę podyskutować w grupie na poniższe tematy.

- Czy w Pana / Pani kraju istnieje podobny problem?
- Jakie objawy mogą wskazywać na początek depresji u dzieci?
- Co jest powodem depresji u dzieci? Problemy rodzinne czy raczej szkolne?
- Jakie dzieci mają skłonność do depresji? Proszę je opisać.
- Czy brak zainteresowania dzieckiem może doprowadzić do jego próby samobójczej?
- Jak powinni zachować się rodzice lub nauczyciele, kiedy zauważą u dziecka objawy depresji?
- Czy podobne problemy mają dorośli?

5d Jak czuje się osoba w depresji? Proszę spróbować opisać jej stan psychiczny.

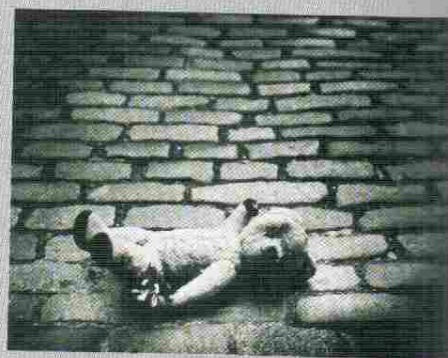
114. Osoba w depresji jest przygnębiona. Nie widzi sensu dalszego życia.

Nieletni w depresji

Coraz starsza jest kondycja psychiczna młodego pokolenia. Co piąte dziecko (nawet czterolatki) cierpi na zaburzenia psychiczne – alarmują 5 w najnowszym raporcie Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) i United Children Found. (...) Co trzeci nastolatek przynajmniej raz odczuwał (...) poważne zaburzenia nastroju: 10 był przygnębiony, nie widział sensu dalszej nauki, izolował się od kolegów i przyjaciół, cały czas wolny poświęcał na surfowanie w Internecie i gry komputerowe. Podobnie jest 15 w Polsce, na zaburzenia psychiczne cierpi co najmniej 15 – 20% dzieci i młodzieży – mówi Maciej Pirog, dyrektor Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie. (...)

20 Według profesora Davida Schaffera, psychiatry z Columbia University w Nowym Jorku, co roku 500 tys. dzieci i młodzieży podejmuje (...) próby samobójcze, które u 2 tys. z nich 25 kończą się śmiercią. (...)

Najczęstszym powodem jest kryzys życiowy spowodowany niepowodzeniami w szkole lub kolizją z prawem, a także depresje, schizofrenia, nad- 30 używanie alkoholu lub narkotyków.

Słownictwo

6a Proszę wyjaśnić znaczenie poniższych słów i zwrotów.

- *schudnąć* – .....
- *waga* – .....
- *nadwaga* – .....
- *zmienić dietę* – .....
- *urozmaicać dietę* – .....

6c Proszę jeszcze raz wysłuchać nagrania i odpowiedzieć na pytania.

1. Kto przychodzi do studia fitnessu Izy Kaczorkowskiej?
2. Które Polki mają problem z nadwagą? Starsze czy młodsze?
3. Dlaczego tradycyjna kuchnia polska jest niebezpieczna dla wagi?
4. Co charakteryzuje kuchnię włoską i francuską?
5. Jakie są trzy podstawowe grzechy Polek w odżywianiu?
6. Co Polki jedzą w pracy?
7. W jaki sposób można zmienić naszą dietę?
8. O jakich kuchniach mówi pani Maria Janowska, że są dobre dla zdrowia? Dlaczego?
9. W jaki sposób niewłaściwa dieta wpływa na nasze samopoczucie?

6d Proszę posłuchać tekstu i zdecydować, czy te zdania są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N).

1. Dziewczyny, które aktywnie uprawiają sport, są szczupłe i wysportowane.	P / N
2. Do studia fitnessu przychodzą czasem młode mamy, które chcą schudnąć.	P / N
3. Problem nadwagi nie jest związany z wiekiem kobiety.	P / N
4. Polki po czterdziestce uprawiają sport tak samo często jak inne Europejki.	P / N
5. Polki są grubsze niż inne Europejki.	P / N
6. Polki pracują i zajmują się domem tak samo jak inne Europejki.	P / N
7. Polska kuchnia tradycyjna jest tak samo kaloryczna i tłusta, jak kuchnia francuska i włoska.	P / N
8. Polki rzadko robią sobie w pracy przerwę na obiad.	P / N
9. Jedzenie w pracy pizzy i słodczy jest korzystne dla diety.	P / N
10. Aby urozmaicić dietę, warto korzystać z książek kucharskich z całego świata.	P / N
11. Osoby, które jedzą dużo mięsa, mają dużo energii i dobre samopoczucie.	P / N

6e Proszę sobie wyobrazić, że jedna osoba w Państwa grupie jest osobą publiczną, znaną ze swojej świetnej kondycji lub urody. Proszę przeprowadzić z nią wywiad.

- *W jaki sposób dba Pan / Pani o dobrą kondycję fizyczną? Codziennie rano...*
- *Ile miał Pan / miała Pani operacji plastycznych?*
- *Co Pan radzi młodym mężczyznom, którzy chcą wyglądać tak jak pan?*

6b Proszę posłuchać fragmentu programu telewizyjnego *Na dzień dobry*, a następnie odpowiedzieć na pytania.

- a) Co jest tematem audycji?
- b) Kim są goście Anny Cichopek prowadzącej program?

6f Jest Pan redaktorem / Pani redaktorką miesięcznika „Ciało”. Proszę napisać krótki artykuł o zdrowym stylu życia i kuchni. Proszę udzielić kilku rad swoim czytelnikom.

- *W dzisiejszych czasach ludzie jedzą...*
- *Szybkie tempo życia powoduje, że...*
- *Czas na zmiany!*
- *Warto zmienić...*
- *Trzeba absolutnie wyeliminować z diety...*
- *Uważajcie na...*
- *Taki sposób odżywiania się jest...*

Sytuacje komunikacyjne opowiadanie o podróżach • zachęcanie i zniechęcanie do różnych form spędzania wolnego czasu **Powtórzenie:** lokalizowanie w przestrzeni

Słownictwo turystyka i podróże

Gramatyka i składnia wyrażenia przyimkowe w funkcji okolicznika miejsca **Powtórzenie:** tryb rozkazujący • przyimki w okolicznikach miejsca

1. **1a** Jest Pan turystą, który / Pani turystką, która chce wyjechać na wakacje do Europy Środkowej. Jedno z zagranicznych biur turystycznych ma w swojej ofercie ogłoszenie, które Pana / Panią zainteresowało. Proszę rozwiązać quiz, a następnie zdecydować, czy skorzystałby Pan / skorzystałaby Pani z tej oferty.

Niezapomniane wakacje w Polsce!

QUIZ

- Lubicie naturę?
- Lubicie chodzić po górach i lesie?
- Lubicie kąpać się w czystych jeziorach?
- Lubicie dziką przyrodę i mocne wrażenia?
- Koniecznie jedźcie do Polski!
- A może znacie już Polskę?
- Nasz quiz pomoże wam ocenić waszą wiedzę o Polsce i zdecydować się na wyjazd.

1. Pierogi ruskie to:

- miasto nad Wołgą
- popularne polskie danie
- ryba w sosie jogurtowym

2. Krzysztof Penderecki to:

- polski piosenkarz rockowy
- polski polityk
- polski kompozytor

3. Żubrówka to:

- polka wódka
- polka woda mineralna
- rodzaj piwa

4. Kościół Mariacki to:

- organizacja protestancka
- kościół w Krakowie
- bazylika w Częstochowie

5. Śląsk to:

- region przemysłowy na południu Polski
- region turystyczny w Małopolsce
- małe państwo przy granicy z Czechami

6. Gniezno to:

- kurort nad Bałtykiem
- pierwsza stolica Polski
- jeziro na Mazurach

7. Karol Wojtyła to:

- polski prezydent
- aktualny biskup krakowski
- papież

8. Małuch to:

- polski fiat 126p
- 50 gram wódki
- polski hot dog

9. „Solidarność” to:

- tytuł polskiego filmu
- związek zawodowy
- organizacja katolicka

10. Krzysztof Kieślowski to:

- polski reżyser
- polski aktor
- polski pisarz

Rozwiązanie quizu znajduje się na końcu lekcji.

- Jeżeli nie odpowiedzieliście poprawnie na żadne pytanie, to jedźcie do Polski na wakacje! Wszystko w tym kraju będzie dla was nowe i tajemnicze!
- Jeżeli odpowiedzieliście poprawnie na 1 – 9 pytań, to też jedźcie na wakacje do Polski! Wicie trochę lub dużo o tym kraju, ale na pewno odkryjecie tam jeszcze wiele ciekawych rzeczy!
- Jeżeli odpowiedzieliście poprawnie na wszystkie pytania, to tym bardziej powinniście pojechać do Polski! Wasza wiedza o Polsce pokazuje, że jest to kraj, który naprawdę kochacie, więc ta oferta jest specjalnie dla was!

- 1b** Proszę przygotować w grupach podobną ofertę dowolnie wybranego kraju (uwaga, każda oferta musi zawierać quiz). Proszę wymienić się przygotowanymi ofertami. Każda grupa wspólnie rozwiązuje quiz.

2. **2a** Proszę zlokalizować swoją miejscowość na mapie kraju. Jakie walory turystyczne oferuje?

Moje miasto leży na wschód od ....., u stóp ....., nad brzegiem .....
W moim mieście znajduje się kilka parków,...

WYRAŻANIE RELACJI PRZESTRZENNYCH

- Moje miasto leży na północy / południu, wschodzie / zachodzie Polski.
- Ten region jest usytuowany na północnym wschodzie / północnym zachodzie.
- Ta miejscowość jest położona na południowym wschodzie / południowym zachodzie kraju.
- Kraków leży na zachód od granicy z Ukrainą.
- Kielce znajdują się na północ od Krakowa.
- To miasto leży na lewym / prawym brzegu Warty, nad brzegiem Warty.
- Ta miejscowość leży u stóp Gór Stołowych.
- Te góry są częścią Karpat.
- Ta miejscowość leży na granicy z Białorusią.
- Ten region sąsiaduje z Pomorzem.

2b Proszę uzupełnić zdania.

0. Jeździmy najczęściej .....*u gór*... (góry).
1. Lubimy spędzać czas ..... (góry).
2. Nie jeżdżę ..... (morze), bo mieszkam ..... (morze).
3. Często spędzam wakacje ..... (jezioro).
4. Oni jadą w weekend ..... (jezioro).
5. Warszawa jest położona ..... (Wisła).
6. Może pójdziemy ..... (Wisła).

2c Oto mapa Polski. Proszę wybrać jedno miasto i opisać jego usytuowanie. Nie wolno podawać nazwy. Koledzy muszą zgadnąć, o jakie miasto chodzi.

*Przykład: To miasto jest usytuowane na północ od Kielc i na południe od Gdańska. Leży nad Wisłą i jest dość duże.
 Warszawa – odpowiada grupa.*

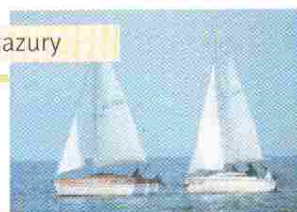
2d Czy znasz te miejsca? Proszę je zlokalizować na mapie.

Bieszczady to góry usytuowane w południowo-wschodniej Polsce. Są częścią Karpat. W tym regionie Polska sąsiaduje ze Słowacją na południu i z Ukrainą na wschodzie...

Małopolska

Mazury

Wielkopolska

Pomorze

Malbork

Hel

Bieszczady

3.

3a Proszę wysłuchać nagrania i zdecydować, w których wypowiedziach słyszymy zachęcanie, a w których zniechęcanie.

lekcja

14

3b Proszę przeczytać oferty turystyczne i zdecydować, którą wybierze:

- starsze małżeństwo, które ma problemy ze zdrowiem
- grupa licealistów
- szefowa dużej firmy, która chce odpocząć od ludzi

Werlas

to miejscowość położona w Bieszczadach nad jeziorem Solińskim. Kemping na 200 osób zlokalizowany jest w sąsiedztwie Bieszczadzkiego Parku Narodowego, co daje możliwość poznania fauny i flory tego regionu. Zapraszamy miłośników przyrody i wypoczynku.

Wakacje w Juracie

już od 1000 złotych za tydzień!!!

Czyste plaże, cisza, spokój, komfortowe warunki, świetna kuchnia.

Hotel „Afrodyta” zaprasza przez cały rok!

ZACHĘCANIE I ZNIECHĘCANIE

- Jedźmy tam! Naprawdę warto.
- To wspaniałe miejsce. Powinniśmy tam pojechać.
- Trzeba to koniecznie zobaczyć.
- Zapraszamy do nas! Musicie przyjechać.
- Nie warto tego oglądać.
- Szkoda czasu i pieniędzy.
- Może gdzieś indziej?

Jaskinia solna

Jest najnowszą oryginalną metodą leczenia za pomocą soli morskiej.

Czyste zjonizowane powietrze działa pozytywnie przy:

- chorobach nosa, gardła, płuc
- chorobach serca
- chorobach żołądka
- chorobach dermatologicznych
- nerwicach, stresie

Zakład przyrodolecznicy „Maria”
 w Iwoniczu-Zdroju, ul. Zimna 23
 Rezerwacja pobytów: 0 13 457 68987
 Rezerwacja seansów: 0 13 453 6786
 Zapraszamy przez 7 dni w tygodniu od 7 do 19

3c Wybraliśmy właściwą ofertę dla tych osób. Nie mogą się jednak ostatecznie zdecydować na pobyt w tych miejscach. Jak możemy je zachęcić do wyjazdu? Proszę przygotować w parach następujące dialogi:

- Żona zachęca męża do wyjazdu.
- Kolega, który znalazł odpowiednią ofertę, zachęca znajomych do wyjazdu.
- Przyjaciel zachęca szefową firmy do wyjazdu.

3d Proszę uzupełnić tabelę według podanego wzoru.

zachęcanie	zniechęcanie
<i>Naprawdę warto tam pojechać.</i>	Nie warto tam jechać. Nie musisz tego robić.
Przyjedźcie do nas na weekend!	
Trzeba to koniecznie obejrzeć.	
Musisz to zwiedzić. To bardzo interesujące.	Nie powinniście tego oglądać.

lekcja
143e Proszę posłuchać nagrania i zdecydować
a) która osoba doradza, a która odradza wakacje:

- nad morzem
- w górach
- w gospodarstwie agroturystycznym
- w hotelu
- pod namiotem
- na żaglówce

doradza

- osoba
- osoba
- osoba
- osoba
- osoba
- osoba

odradza

- osoba
- osoba
- osoba
- osoba
- osoba
- osoba

b) która osoba zachęca, a która zniechęca do omawianej formy wypoczynku:

	osoba 1	osoba 2	osoba 3	osoba 4	osoba 5	osoba 6
zachęca	☒	☐	☐	☐	☐	☐
zniechęca	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3f Proszę posłuchać nagrania po raz drugi i wpisać numer wypowiedzi, w której występują następujące zwroty:

- Daj spokój, to dobre dla...
- Na pewno nie będziesz żałować...
- To jest naprawdę fantastyczny pomysł na wakacje...
- To bez sensu...
- ... po kilku dniach będziesz miał dosyć...
- Będziesz naprawdę zadowolona...

- wypowiedź
- wypowiedź
- wypowiedź
- wypowiedź
- wypowiedź
- wypowiedź

Słownictwo

3g Proszę przeczytać podane zwroty (można sprawdzić w słowniku znaczenie słów, których Pan / Pani nie rozumie). Proszę powiedzieć, co można robić w niżej wymienionych miejscach.

*opalać się   chodzić po górach   kąpać się   pić świeże mleko od krowy   leżeć pod drzewem
pływać żaglówką   spać pod namiotem   spać w schronisku   jeść tradycyjne polskie dania
zdobywać górskie szczyty   oglądać zwierzęta gospodarskie   spacerować po plaży   jeździć konno*

- na wakacjach nad wodą można: *opalać się*, ...
- na wakacjach w górach można: ...
- na wakacjach w gospodarstwie agroturystycznym można: ...

Biuro turystyczne

OBIEŻYŚWIAT

- Biuro turystyczne „Obieżyświat”, słucham?
- Chciałbym przyjechać do Polski na ....., na dwa tygodnie. Co pani proponuje?
- Może Mazury... Można tam zobaczyć prawdziwą .....
- To nudne.
- To może Kraków. Można tam posłuchać dobrej ....., pochodzić do teatrów, pooglądać sobie wystawy, ...
- To nie urlop, to .....
- Może Tatry? Nie ma tam tylu muzeów i teatrów, ale za to można pochodzić sobie po ....., posłuchać dobrej góralskiej muzyki...
- Nie interesuje mnie .....
- A może wakacje agroturystyczne na polskiej .....,? Można naprawdę odpocząć: pooglądać ....., popróbować polskiej kuchni tradycyjnej...
- Dziękuję!!! Wolę prawdziwą ..... Pojadę na urlop na safari!

4b Proszę przekształcić czasowniki według wzoru, a następnie dokończyć wyrażenia.

0. oglądać	-	pooglądać wystawy, zabytki, ...
1. słuchać	-	posłuchać .....
2. chodzić	-	.....
3. jeździć	-	.....
4. zwiedzać	-	.....
5. spacerować	-	.....
6. próbować	-	.....
7. rozmawiać	-	.....
8. tańczyć	-	.....
9. biegać	-	.....

UWAGA!

oglądać zabytki – pooglądać zabytki / pooglądać sobie zabytki

